# Raadsvoorstel

Voorstelnummer: 324141
Zaaknummer: 731785

Houten, 5 januari 2021

gemeente Houten

## Onderwerp:
Zienswijze op de begrotingswijziging WIL 2021

## Beslispunten:

1. In te stemmen met de beleidsmatige hoofdlijnen en de bijbehorende financiële consequenties van de 1ste begrotingswijziging 2021 van WIL;
2. Ten aanzien van de begrotingswijziging 2021 een zienswijze kenbaar te maken aan WIL en hen hierover met bijgaande zienswijze te informeren;
3. Het financiële effect van de begrotingswijziging € 68.563 nadelig in 2021 te verwerken in de begrotingswijziging met nummer 111211, evenals het structurele nadelig effect van € 59.984 voor de jaren 2022 en verder;
4. Bijgaande procesbrief WIL 2022 ter kennisgeving aan te nemen.

## Samenvatting

Dit voorstel behandelt de eerste ontwerp-begrotingswijziging van WIL (Werk en Inkomen Lekstroom) voor 2021. Deze begrotingswijziging voor het jaar 2021 komt voor het eerst in het bestaan van WIL nog voordat het jaar begonnen is. Dit is uitzonderlijk, maar niet geheel onverwacht.

De situatie begin 2021 zal naar verwachting anders zal zijn, dan bij de opstelling en vaststelling van de begroting werd ingeschat. Bij het vaststellen van de Kaderbrief 2021 en de Begroting 2021 was voor een groot aantal ontwikkelingen de besluitvorming nog niet afgerond. Daardoor was in de Begroting 2021 op een aantal punten een inhoudelijke en financiële vertaling nog niet mogelijk.

Daarnaast brak in maart dit jaar de coronacrisis uit, die ook in 2021 nog impact zal hebben.

In de Begroting 2021 heeft WIL zowel op inhoud als financiën een slag om de arm gehouden.
In de zienswijze op de Begroting 2021 is WIL hierop gewezen en is aan hen verzocht samen met gemeenten tot een nadere uitwerking, aanscherping en concretisering te komen.
WIL heeft dit gedaan, met de voorliggende Begrotingswijziging 2021 als resultaat.

Op grond van deze uitwerking en de actualiteiten stelt het bestuur van de WIL voor om de begroting 2021 te wijzigen op een aantal onderdelen, te weten:
- Structurele kosten voor het jongerenloket, welke per abuis niet in de primaire begroting zijn meegenomen;
- Structurele kosten voor de uitvoering van de nieuwe Wet SUWI (Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen);
- Structurele kosten t.b.v. administratieve afhandeling als gevolg van volumegroei;
- Incidentele implementatiekosten van de Wet beslagvrije voet die op 1 januari 2021 in werking treedt;
- Incidentele kosten voor de continuering van het matchingteam als gevolg van de coronacrisis;
- Incidentele kosten voor de inzet van een jobhunter voor jongeren;
- Herschikking van de inzet van participatiemiddelen als ook de kostenverdeelsleutel voor het programma Werk, met een positief effect op de bijdrage van Houten.

Om WIL ten aanzien van bovenstaande een aantal aandachtspunten mee te geven, wordt een zienswijze ingediend op de ontwerp begrotingswijziging 2021.

## Aanleiding

WIL kent een eigen planning- en controlcyclus die bestaat uit een kaderbrief (dit jaar: procesbrief), een begroting, een mogelijke wijziging hierop en een jaarverslag. Dit voorstel behandelt de ontwerp-begrotingswijziging voor 2021.

WIL heeft de raden van de deelnemende gemeenten verzocht kennis te nemen van de 1ste begrotingswijziging van 2021. Daarbij stelt WIL de vraag om voor 1 maart 2021 een zienswijze in te dienen.

## Beoogd effect

Met het indienen van een zienswijze of het achterwege laten daarvan kan de raad invloed uitoefenen op de begroting van WIL.

## Argumenten per beslispunt

*1.1 De begrotingswijziging past in hoofdlijnen bij de opgave die WIL heeft.*
In de kwartaalrapportages en de 1ste begrotingswijziging 2021 wordt inzicht geboden in de inhoudelijke en financiële prestaties van WIL, terugkijkend op en richting het eind van het lopende jaar. Voor 2021 komen er ontwikkelingen op gemeenten af waarvan de verwachting is, dat de impact fors zal zijn.

In de eerste plaats zal nieuwe wet- en regelgeving geïmplementeerd moeten worden (Wet vereenvoudiging beslagvrije voet en Wet SUWI), die op onderdelen zal leiden tot volumegroei, extra taken en/of hogere regelingskosten.

In de tweede plaats is de verwachting dat de effecten van de coronacrisis in 2021 nog sterker voelbaar zijn dan dit jaar, wat zich onder andere zal uiten in een stevige volumegroei, maar ook in diverse organisatorische vraagstukken (thuiswerken, productiviteit, verbinding, mentale gezondheidsvraagstukken).

Voor de zomer was het erg lastig om de beleidsmatige, organisatorische en financiële impact van deze ontwikkelingen scherp in te schatten. Dat is op dit moment veel beter mogelijk, waarvan het resultaat in voorliggende Begrotingswijziging 2021 is verwerkt.

Het college onderschrijft het uitgangspunt van WIL dat het met name belangrijk is, dat de kernactiviteiten (zoals de aandacht voor de leefwereld, de uitkeringsadministratie, het lokale werkteam en de schuldhulpverlening) niet geraakt worden. Ondanks de coronacrisis slaagt WIL er nog steeds in om vanuit een (grotendeels) thuiswerksituatie hoogwaardige en goede dienstverlening aan klanten, gemeenten en ketenpartners te bieden.

*1.2 WIL neemt een deel van de verwachte volumegroei voor eigen rekening door inzet van crisisregimes in de verschillende programma's*
WIL verwacht komend jaar als gevolg van de coronacrisis een tijdelijke volumestijging tot mogelijk 25%. Hoe hoog deze stijging werkelijk wordt, is pas in de loop van 2021 duidelijk. Op het moment dat de volumes echt gaan toenemen, schakelt WIL op diverse dienstverlenings- en bedrijfsonderdelen over op een crisisregime.

Hierdoor is WIL in staat om binnen de begroting en zonder financiële consequenties de eerste volumetoename op te vangen. De gezamenlijke ambitie is dat dit gebeurt zonder al te negatieve consequenties voor de dienstverlening aan inwoners. Dit wordt in de brief in de bijlage ook benadrukt en nogmaals meegegeven aan WIL.

WIL verwacht door de crisisregimes circa 10 tot 15% volumegroei op te kunnen vangen, tot een zekere 'drempelwaarde' per domein. Pas wanneer de volumegroei boven de genoemde drempelwaardes komt, wordt een voorstel gedaan voor het opplussen van de inzet.
Dit zal gestaffeld worden doorgevoerd in het tempo dat hoort bij de actuele ontwikkeling, waarbij het dagelijks bestuur van WIL aan zet is om het moment van op- en afschalen (bij volumedaling) te bepalen.

NB: Op dit moment is de (voorzichtige) verwachting van WIL dat in Q3 van 2021 het punt wordt bereikt dat opschaling mogelijk noodzakelijk is.

*1.3 De financiële impact van de begrotingswijziging wordt positief beïnvloed door de compensatie vanuit WIL als gevolg van de wijziging in de verdeelsleutel Participatiewet*
In het kader van de Innovatieagenda zijn door de Lekstroomgemeenten bij de start van de Innovatieagenda afspraken gemaakt over een herschikking van de inzet van participatiemiddelen als ook de kostenverdeelsleutel voor het programma Werk.

In dit licht is een overgangsfase afgesproken die ook in 2021 nog geldt. Conform afspraak draagt Nieuwegein in 2021 € 84.000 meer bij dan conform de verdeelsleutel zou moeten, om de gemeenten Lopik en Houten in deze overgangsfase te compenseren. Hierdoor valt de bijdrage van Houten aan de 1e begrotingswijziging WIL met € 72.216 lager uit.

*2.1 De begrotingswijziging leidt tot een aantal aandachtspunten die graag aan WIL worden meegegeven*

In de zienswijzen op de Begroting 2021 heeft WIL van de Lekstroomgemeenten meegekregen dat het belangrijk en noodzakelijk wordt gevonden, dat WIL bij de nadere uitwerking, aanscherping en concretisering van de Begroting 2021 de Nullijn als vertrekpunt hanteert. Tegelijkertijd vragen de huidige ontwikkelingen in de maatschappij veel inzet en werk in het sociaal domein. Dit vraagt keuzes en het stellen van prioriteiten, als ook het aanvaarden van eventuele negatieve consequenties.

Om deze reden is hier na de zomer zowel met raadsleden (in een Kaderstellend Raadsdebat) als met ambtelijke vertegenwoordigers en bestuurders het gesprek gevoerd. Zo is aan de voorkant het gesprek gevoerd waardoor de input meegenomen kon worden in de besluitvorming. Het resultaat hiervan is verwerkt in voorliggende Begrotingswijziging 2021. Omdat wij graag een aantal aandachtpunten meegeven ten aanzien van de Begrotingswijziging en de hierin genoemde onderwerpen, wordt een zienswijze ingediend.

*2.2 WIL kan de begrotingswijziging 2021 op basis van de zienswijze definitief maken.*

Middels bijgaande brief maken wij onze zienswijze op de Begrotingswijziging 2021 kenbaar aan WIL. Op basis van deze zienswijze en de eventuele zienswijzen van de andere gemeenten, kan WIL de begrotingswijziging definitief vaststellen.

*3.1 Er is geen andere mogelijkheid om de financiële effecten op een andere manier te verwerken in de gemeentebegroting.*

Binnen onze eigen planning- en control-cyclus is het op de korte termijn alleen via een begrotingswijziging mogelijk om de financiële effecten van deze begrotingswijziging te verwerken.

*4.1 Er is onvoldoende duidelijkheid over 2022 om een ontwerp kaderbrief aan te bieden.*

Namens het algemeen bestuur van WIL wordt een procesbrief 2022 aangeboden.
Deze procesbrief vervangt de ontwerp kaderbrief die de raad gewoonlijk begin december ontvangt. De (concept) kaderbrief 2022 zou de (beleids-)voornemens, met daar waar mogelijk op hoofdlijnen een financiële doorvertaling van deze voornemens, als ook een conceptbegroting (op hoofdlijnen) voor 2022 bevatten.

Op dit moment verwacht WIL dat bij de start van 2022 de werkelijkheid wezenlijk anders zal zijn dan die waar we nu mee te maken hebben. Echter, dit is op dit moment nog onvoldoende concreet te maken. Zo is de impact van een aantal belangrijke en ingrijpende ontwikkelingen (herijking opdracht WIL, impact coronacrisis) onvoldoende in te schatten.

Hierdoor is het op dit moment, ruim een jaar voor 2022, niet mogelijk om reële en accurate beleidsmatige en financiële voornemens voor 2022 te maken. Minstens zo belangrijk is dat de zienswijzeprocedure behorende bij de 1e begrotingswijziging 2021 nu loopt.

De inzet van WIL in 2021 is daarmee nog niet definitief. Daarom kiest het algemeen bestuur van WIL ervoor om in plaats van een ontwerp kaderbrief, een procesbrief 2022 te versturen.
Hierin worden de ontwikkelingen geschetst en wordt aangegeven op welke momenten de actuele ontwikkelingen beleidsmatig en financieel door vertaald zullen worden in de begroting 2022.

Voor een procesbrief geldt geen verplichting op een zienswijzeprocedure te volgen. Ook gezien de inhoud van de brief, die geen enkele aanleiding geeft tot een zienswijze, wordt de brief ter kennisgeving aan u aangeboden.

## Kanttekeningen

Geen.

## Participatie

Niet van toepassing.

## Financiën en formatie

In de begrotingswijziging van WIL zijn de volgende lasten en baten opgenomen voor de gemeente Houten.

**Financiële gevolgen begrotingswijziging 2021 WIL**

| | **Begrotingswijziging incidenteel** (Wet beslagvrije voet, matchingteam, jobhunter jongeren) | **Begrotingswijziging Structureel** (Jongerenloket, Wet SUWI en uitbreiding DIV = Documentaire Informatievoorziening) | **Herschikking Participatiemiddelen en verdeelsleutel Programma Werk** | **Totaal** |
|---|---|---|---|---|
| Houten | € **80.795** | € **59.984** | € - 72.216 | € 68.563 |

Het financiële effect van de begrotingswijziging € 68.563 nadelig in 2021 wordt verwerkt in de begrotingswijziging met nummer 111211, evenals het structurele nadelig effect van € 59.984 voor de jaren 2022 en verder.

## Communicatie

Na vaststelling van de zienswijze door de raad zal de definitieve versie verzonden worden naar WIL.

## Voortgang

Na ontvangst van de zienswijzen zal het dagelijks bestuur van WIL de definitieve begrotingswijziging in ter besluitvorming voorleggen aan het algemeen bestuur.

## Evaluatie

Op de 1e begrotingswijziging is geen evaluatie van toepassing.

Door middel van aangenomen motie 046-2020 heeft u eerder dit jaar gevraagd naar een interne evaluatie van hoe Houten aankijkt tegen de huidige opdracht van WIL.

Wij denken dat tijdens het Kaderstellend Raadsdebat van 7 oktober jongstleden voldoende is gesproken over de huidige opdracht van WIL. De raad heeft haar input en aandachtspunten mee kunnen geven aan WIL voor 2021. Deze input is ook verwerkt in de 1e begrotingswijziging 2021.

Ook in 2021 zal weer een kaderstellend raadsdebat worden georganiseerd. Ook hier zal worden ingegaan op de opdracht van WIL en hoe we hier in de toekomst invulling aan wensen te geven.

Ter afhandeling van motie 046-2020 praat het college de raad begin 2021 graag bij tijdens een college -bijpraatavond. Hierbij zal ook weer een doorkijk worden gegeven naar de brede evaluatie van de Innovatieagenda, die in 2021 plaats zal vinden.

Houten, 5 januari 2021
het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten
de secretaris, de burgemeester,

A.J. Barink G.P. Isabella

**Bijlagen**

1. Aanbiedingsbrief 1e Begrotingswijziging WIL 2021
2. 1ste Begrotingswijziging WIL 2021
3. Zienswijze aan Werk en Inkomen Lekstroom t.a.v. begrotingswijziging 2021
4. Procesbrief WIL 2022

**Verantwoordelijke portefeuillehouders college**

1e PoHo: Sander Bos
2e PoHo: n.v.t.

**Advies commissie Verbonden Partijen d.d. 12 januari 2021:**

- De commissie stelt voor om in de zienswijze op te nemen aandringen op de evaluatie van het Jongerenloket.
- N.a.v. de toezegging van de wethouder in het rondetafelgesprek van 2-2-2021 is het niet langer nodig de zienswijze aan te vullen.

# Raadsbesluit

Voorstelnummer: 324141

**Onderwerp**
Zienswijze op de begrotingswijziging WIL 2021

De raad van de gemeente Houten heeft het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 5 januari 2021 gelezen en besluit:

1. In te stemmen met de beleidsmatige hoofdlijnen en de bijbehorende financiële consequenties van de 1ste begrotingswijziging 2021 van WIL;
2. Ten aanzien van de begrotingswijziging 2021 een zienswijze kenbaar te maken aan WIL en hen hierover met bijgaande zienswijze te informeren;
3. Het financiële effect van de begrotingswijziging € 68.563 nadelig in 2021 te verwerken in de begrotingswijziging met nummer 111211, evenals het structurele nadelig effect van € 59.984 voor de jaren 2022 en verder;
4. Bijgaande procesbrief WIL 2022 ter kennisgeving aan te nemen

Dit is besloten in de openbare vergadering van de raad op 9 februari 2021.

De raad van de gemeente Houten,
de griffier, de voorzitter,

C.M.S. Visser G.P. Isabella